

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, csütörtök, április 22

Tizedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, ÁPRIL 21.

(?) A képviselőházban uralkodó hangulat mostanában nem igen szokott alkalmas lenni magasabb rendű érzelmek, nemesebb eszmék fölkeltésére. Pártoskodás, kiesinyes huzalkodások, a dics- és hatalom-vágy épen nem vonzó birkózások, esetlen, sőt egész az undorító durvaságig fajult élezelődések s a gyarló emberi indulatok érdek-harcai — im ezek a mozzanatok, melyek az országgyűlési tudósítások hosszú, hosszú hasábjainak legnagyobb részét betöltik, majdnem folytonosan, majdnem éveken átál.

Azok, kik az 1861-ki parlament magásra emelkedett szellemi harczeit maguk szemlélhetik, avagy bár a naplók segítségével végig élték, szomorú összehasonlítást tehetnek vele a most divatos viták rendjén, melyek sivárságukkal épen nem valának alkalmasak annak a tiszteletnek fokozására, a melylyel, fogalmilag, minden nemzeti tartozik törvényhozó testületével szemben. S ha igaz, hogy minden nemzet parlamentje hű tükörre magának a nemzetnek: a következtetés, melyet az eszmékben s nemesebb lendületben oly szegény mostani magyar képviselőházzal, magára nemzetünkre vonhatunk, bizony, épen nem mondható lelkesítőnek.

Annál nagyobb örömmel kell, tehát, minden oly mozzanatot fogadnunk, mely a pártkülömbök színvonalán felül emelkedve, gondolatok keltése által erkölcsi tartalmában gazdagíthatja e nemzetet s mely nem szóródik szélbe a tárgyalások szelőlő rostájának forgásával, mint a polyva, hanem értékes magvóként megmarad s a vetésnek, aratásnak biztosítékul tekintetű.

Az idei költségvetési vita, hála istennek, hozott fölszínre egy néhány ilyen mozzanatot s legutóbb a közoktatásiügyi tárcza budgetje adott, a mint természetes is, alkalmas pár értékes és maradandó kérdés előtérbe állítására.

A polgári házasság és szabad válás-gyakorlat kérdéseit nem is említve, ily maradandó hatású momentumot szolgáltatott Irányi és Jókai fölszólalása a nemzeti irodalom és színügy kérdésében.

Ujabb időben divattá vált nálunk ismét a germanisatio szelmalma ellen való hadonás — mintha, bizony, nem a német tudományoknak, human-civilisatioinak köszönjük összes kulturánk kilenczven-kilencz század részét s mintha bizony az, a mi a német nemzeti sajátságát teszi: az eszmélkedés, törhetetlen szorgalom, hossz-

szan tűrő lágyaság, de tettei kelve ép oly kitartó erély, bármely nemzetnek is kárára válhatnak, ha vérebe otlik s irodalma, történelme, állam-alkotó példája áttérte nyomán idomítólag hat ránk, vagy bármely nemzet fiaira, avagy egészére.

Nem a német — az igazi germán — civisatio nemzeties átszűrése, assimilatioja — mint az egymást túl-lícizálni igyekvő kiabálók, olesó népszerűsége vágyatokban, hirdetik, — hanem az vesztegeti meg a magyar magyarságát, a mi nemzeties erkölcesünket, egykor szelplőtelen jellemünket, az a lascivus, impudens, érzékies fajtalankodás (a mi a fajt degenerálja), a a melyre Irányi és még határozottabban Jókai országgyűlési beszédében rámutatott. Mert nekem mindegy, akár gallisálatom, akár anglisálatom, vagy slavisálatom, akár pedig germanisálatom: ha egyszer magyar fajiságomból kifajtalaniatom s e ki- és elfajtalantatást bizonynyal kevésbbé szenvedem, ha akár könyv-nélküli tudom Göthe, Humboldt, Kant, Lessing sat. összes műveit, mint, ha olesó colportage útján, vagy fülbenászó zene mellett száz- és száz ezer honfitársam szellemébe lopja bele magát — észrevétlen, mint a miasmás levegő a földbe — az eszmék és nemesebb érzelmek hiányát ideg-ingerléssel pótló szellemi (!) termékek élvezése (!!) az olvasó asztalnál, vagy a szinpadon.

Ha valaki: a magyar tudja saját tapasztalatából, hogy mire mehetni az erőszakos elnemzetiesítenitással s viszont kétségbe vonhatatlan tények bizonyítják, hogy a politikai vezér-szerepben levő nemzet, mily assimiláló hatalmat gyakorol környezetére. Az a Budapest, melynek képviselő-testülete most egyhangulag mondá ki a német-színház bezárását, ezelőtt tíz évvel németül tanácskozó képviselő testületet választott. Nem a németiségtől, hanem a pénzsovárságtól, érzékieskedéstől, munka nélkül vigadni vágyástól kell a magyart féltetnünk — jöjjön ez akár Németországból, akár a Szajna, akár a Themze, avagy Wien partjáról.

Ezek a miasmák inficiálják a magyar nemzeti sajátságait: az egyenes és nyílt jellemet a becsületes munka szeretetét s a majdnem szelplőtelen naiv kedélyt. A szláv csaláldság, a francia ledeség, az angol nyereség-vágy mind nagyobb ellenségeink, mint a német elvontság, melyet vérmérsékünk ellensúlyoz, és üntelt-ség, mely versenyre ösztökél. A germanisatio vétké-é, ha Niss uszó-nadrágjain-

nak (nadrág-szár nélkül...) több a nézője, mint Shakespeare, vagy Katona kórhurnasának? A német olvasmányok, már csak elmélkedő voltakna fogva sem hódítanak, s szűkebb körű olvasottságukban gondolatokat, eszméket, ideális világ-nézetet keltenek — de igenis: a budapesti u. n. magyar népszínház olyan darabjai, miint „Nyomoruság a korsóban“, „Niniss“, „Szomszéd uram kakasa“, „Az uri jog“ sat. s a könyvpiacon lepecsételt árucikkai és colportage-portékái magyar szavakkal elfajtalantitnak, kivetkőztetnek nemzeti jellemünkkel s elundokítják bennünk a mi tisztá, szelplőtelen vala.

Igenis, a magyar állam, mint ilyen, minden állami intézkedésében legyen tiszta magyar; a magyar író és tudós minden szava, gondolata, szelleme és aspiratioi izról-izre a nemzeti jelleget juttassák kifejezésre; a társadalom hódítson szellemi és erkölcsi fölényével minden rétegben s kényszerítse az ellenest is tiszteletre — de az erőszak nem a XIX. századba való fegyver s legkevésbbé a nemzetiség szellemies munkakörében s a kényszer még gúny és rosszaság tárgya vá tesz bennünket a mivelt világnak, valódi assimiláló erő hiát, a meglevő suprematia mesterkélt s nem természetes voltát tanusítja.

Ne mástól, hanem magamagától féltünk a magyar nemzetet s erre figyelmeztetvén a hazát a két igazi honatya: szavuk értékes magvóként hull a szűzföldre s nem száll, polyvaként, a licitandó dolgozó journalisták szelőlő rostájából a négy égtáj szeleibe!

KÜLFÖLD.

Layard visszahívata — mint a „Pol. Corr.“-nak Konstantinápolyból írják — elkerülhetetlennek tekintik; mert, eltekintve másnemű okokból Gladstonenak személyes oka van e rendszabályra, mert Layard öt levelezése miatt Negropontevál a leghevesebben megta-madta.

A jövőd angol kabinet magatartása fölötti teljes bizonytalanság a portán nagy nyugtalanságot idéz elő. Csekély vizagztalást hozott Musurus pasának egy londoni sürgönye, mely azt mondja, hogy az új kabinet Törökországgal szemben ugyanazt a politikát fogja követni, melyet előde. A portán érzik, hogy ez csak nagyon korlátozt értelemben lehet igaz s különben a porta egyik publicisztikai lapja Beaconsfield Törökországgal szemben követett politikáját csak nemrég végzetesnek nevezte ez országra nézve.

urat, ki oly gazdagnak látszott, egy arany-pénzt nyújtani át neki.

— Istenemre! ez jó gondolat! add ide arany-pénzedet azonnal, különben ki-dobjuk innét a beteget.

Basilio e szavak hallatára fel akart egyenesedni fekhelyéről, de erőtlennül hanyatlott vissza; szólni akart, de hangja elakadt.

Calliope kihúzott kebléből egy kis zöld erszényt, mely magában foglalta az arany-darabot — egyedülfi vagyonát, s gazdái átvéven azt tőle, kigúnyolták őt a beteg iránt tanúsított rokonszenvéért.

„Neki fogom adni az egész meglelt kincsét“, gondolta magában Basilio.

De akkor észbe jutott, hogy csak annak árán nyerheti el majd a Marigo kezét. „Legalább részesíteni fogom őt belőle“, tette hozzá gondolatban, s ezzel elaludt ismét.

Ez évben a tél rendkívül kemény volt; az eső, hó és szél mindenfelől behatolt a nyomorult csárdába. Ennek dacára mindig telve volt útasokkal a nagy írószoba; nem volt elég hely azok befogadására s a korcsmáros dühöngött, szitkozódott a beteg ottléteért, s mindegyre azzal fenyegette Calliopet, hogy kegyelt-jét kidobja az utcára. Az élelmi szerekben kezdtek hiányt szenvedni. A szegény gyermeknek ekkor saját élelméből kelle elvonni, hogy legyen mivel táplálja a betegét. Soha nem szűnt meg gondoskodni reá, s még mialatt az útasokat kiszolgálta is, tekintetét reá figyelgesztve tartá. Gyakran megtörtént, hogy valamely ügyetlen vagy durva útas víztől áztatott köpenyét a beteg Basilio ágyára

Gladstone és monarchiánk, A „Pall Mall Gazette“ f. hó 16-iki száma egy „A ezél és az eszközök“ című cikket közöl, mely ama kérdéssel foglalkozik, mily különbség lehet a közt, konzervatív vagy szabadelvű miniszterium kezei közt van-e az angol politika vezetése és összehasonlítja a Beaconsfield által leirt poeziót a Gladstone által elfoglalttal. Mind a ketten arra törekednek, hogy az európai békét föntartsák, melyet a független vagy félig független Balkán-tartományok veszélyeztetnek. A távozó miniszterium kedvezett volna az osztrák-magyar ellenőrzésnek ama tartományok felett. Gladstone ellenben azt mondta, hogy keleti politikája e szavakba foglalható össze! „Hands off“, vagyis, hogy senki se akadályozza meg a Balkán népeinek fejlődését.

E szerint Gladstone, hogy „Európa békéjét fontartsa“ a panszlavizmus képviselőjének fog mutatkozni. A Beaconsfield-miniszterium elvei azon alapultak, hogy saját biztosságunkra anyagi garanciákat találjon és megvédjen minket Oroszország támadásai ellen; Gladstone ellenben kétségkívül oly eszközöket fog használni, hogy anyagi garanciák helyett papiroson tett ígéretekkel fog kelleni megelégednünk.

A képviselőház ülése apr. 20-án.

Elnök: Pöchy Tamás.

Elnök az ülést d. e. 10 órákor megnyitván, a jegyzőkönyvnek hitelesítése után bemutajta az erdélyi román nemzetiségű jogászok Nagy-Szebenben tartott értekezletének Cozma Parthen által benyújtott kérvényét, melyben az erdélyi bírtokrendezési ügynek egyszerűsítése és gyorsítása tárgyában beterjesztett törvényjavaslatnak a napirendről levételét, esetleg módosítását kéri.

A kérvény az igazságügyi bizottsághoz utasittatik, a mennyiben ezen ügy épen ott van elintézés alatt.

Napirend: az igazságügyminiszterium 1880. évi költségvetésének részletes tárgyalása.

Máriássy Sándor előadó röviden ajánlja a budget előadgatását.

Hosztinszky János részletesen nyilatkozik igazságszolgáltatási viszonyainkról s főleg a sajtótörvénynek és az esküdtzéki eljárásnak reformjára hívja fel a ház figyelmét. Részéről az esküdtzéki intézménynek ezelszerű fejlesztését óhajtja úgy, hogy annak hitele és jövője biztosított, és általa biztosítsák egyszerűsége s a sajtónak szabadsága, mely nélkül nincs általános fejlődés, nincs általános haladás, nincs valódi népszabadság, (Élénk helyeslés balfelől) — de óhajtja fejlesztést úgy, hogy nyújtson kellő garanciát a sértett feleknek arra nézve, hogy minden sérelem, mely a sajtó tulkapása által rajtuk elkövetett, gyorsan és biztosan orvosol-

dobta; Calliope azonnal oda szaladt, hogy megmentse tőle a szegény fiút. Mindenki észrevette ez előzékenységet, s a fiatal leány gyakran volt kiteve az agogiát-ok (öszvérhajcsárok) s más oly állású útaszók durva tréfáinak.

Semmi nem volt képes elriasztani Calliopet, és ha éjszakánként Basilio mély sohajt hallatott, a résztvevő leány azonnal ágyánál temertt. Calliope ápolása nélkül Charon bizonynyal visszatér a beteg vánkosházhoz.

Ah! mily kínos is a betegség! az ember eleped a fájdalom fekhelyén! szép halált csak a csatáról nyújt;

A tél eltelt végre; Basilio örömmel üdvözlé a tavasz első sugarát, mint rég nem látott jó barátot, s kissé megerősödve, eltávozott a korcsmából. Calliope sirt, távoznál látva őt, de könyeit elrejté előle.

Gyakori megállapodásokkal, Basilio nagy bajjal elvonszolta magát az erdőig. Egy templom romjai tűntek itt szemébe. végre eltért tehát útazása céljához. Türelmetlenül várta az éj leszállást.

Midőn aztán biztos volt, hogy senki sem fogja zavarni őt munkájában, elővette a magával hozott csákányt, s miután több ízben keresztet vetett magára, elkezdte túrni vele a földet a megjelölt helyen.

Midőn egy lábnyi mélységre lehatolt, csákánya hegye alatt valami megcsorrent; egy érczládikához ért; az ígért doboz volt. Ezt hirtelen kiemelve, kebléhez szorítva, ültönye, rongyai közé elrejté s kisietni az erdőből, egy perc múlva volt részéről.

A pirosló hajnal a nap keltét je-

Hirdetési díjak.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknl külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek!

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenhof Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szerviztár 5. sz.

Nyilviltéri cikkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

ható legyen, hogy a becsületen ejtett sérelem megtörles és büntetés nélkül ne maradhasson. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Nézte szerint az oly gyakori esküdtzéki felmentéseknek egyik oka a sajtótörvény tulszigorúságában rejlik. Sajtótörvényeink szerint 6 évig terjedhet a fogság és 3000 frtig a pénzbírság, legkisebb büntetés magán becsületsértéseknek és rágalmazásoknak a fogság 6 hónapig és a pénzbírság 300 frtig terjedhet; a fogság és a pénzbírság a sajtótörvény 16. §-a szerint ismétlés esetében felével nagyobbra emelhetetik, tehát a fogság esetleg 9 évig és a pénzbírság 4500 frtig terjedhet, mint legnagyobb büntetés, a legkisebb büntetés maximuma 9 hó fogság és 450 frt pénzbírság, feltéve, hogy a vádlott a büntetés legmagasabb fokával más első vétségnél büntetve volt.

E mellett az eljárás reformját sürgeti, mert az eljárást lassunk tartja. Végül a kir. tábla decentralizációját, a Curia külválasztásának megszüntetését s a telekkönyvi átalakítások gyorsítását. Bizalmát fejezi ki különben az igazságügyi kormányzat iránt. (Helyeslés jobbfelől.)

Veszter Imre útál a mult évi budget-tárgyalásra s konstátálja, hogy az igazságügyi miniszterium azóta teljesen sterilis volt úgy a kodifikáció, mint az adminisztráció javítása terén.

Ma is fennáll a legszellemtelenebb bitokratizmus, a minden léha kanalizáló centralizáció, a krajczároknak forintokkal való ellenőrzése, — a munkaerővel való rossz gazdálkodás, a fűs-vénység pazarlása.

Átmegy azután juszticiánk kórállapotának tüneteire s itt azt találja, hogy a mi igazságszolgáltatásunk főleg azért rossz, mivel felette nehézkes — lassu s mivel a mi judikaturánk nem biztos, nem megnyugtató.

Igazságszolgáltatási bajainkat mindenki érzí, javulását mindenki óhajtja: hogy e bajokon gyökeresen csak a szóbeliség segíthet, minden szakember elismeri. E szóbeliséget ajánlja a tudomány, javasolja a mivelt világ példája, óhajtja, követeli az ügyvédi kar, megígérte a törvény s mi — az ország törvényhozása — csak mi habozunk.

Valóban t. ház, a sybilla könyveinek esete ismétlődik előttnk, vonjuk le a régi példából a szükséges tanuságot.

Párt-s elvtársaink t. ház a legjobb szándék mellett is meddővé teszi működtetnket, a hazának nem adhatnak annyit, a mennyit tőlünk kíván. Most t. ház megnyitott az alkalm a törvényhozás előtt, hogy pártkülönbség nélkül egy nagy eszmében egyesülve, egy hazafias ténynyel viszonyozzuk a nemzet bizodalmt, kiszabadítva azt az igazságügyi mizeriák polyp karjai közül s megnyitva előtte a szabad tért, melyen a jog után sovárgó magyar nemzet biztosan haladhas-

lezte már, midőn elért a korcsma elé. Belépett, s miután megbizonyosodott a felől, hogy egészen egyedül van, eltorlaszolta az ajtót s feltúrta a szekrénykét.

Nem gyémánt volt benne, hanem csupa holt szent látott kiomlani belőle. Kár volt elbeszélne álmát...

Eltikkadtan, testben, lélekben megtörve érkezett vissza Basilio falujába s kopogtatott Marigo ajtaján.

— Marigo, — így szólította meg őt — te szeretsz engem... nemde? .. szeret-tél mindig... gyakran ismételted ezt nekem... szeretsz most is... nemde? — És a kincs hol van?

— Dolgozni fogok Marigo... igen, gazdaggá leszek... De mond, oh mond, hogy még mindig szeretsz...

Marigo hevesen becsapta az ajtót Basilio előtt. Nehány nappal ezután egyik gazdag szomszédjának nevévé lett.

Basilio érélye le birta győzni e kegyetlen megpróbáltatás keservét. Szenvedő szívvvel, de nem elcsüggedten látott újból munkához.

Az idő irt hozott sebére, s a gazdag, kevély leány képe mindinkább elmosódott a korcsmai szerény szolgáló emlékénl. Első szerelme helyett adott egy kevésbé szenvedélyes, de annál gyöndébb érzésnek, s Calliope csakhamar megismertette vele a valódi boldogságot.

III.

Az Arta hídja Epirusban.

Egész sereg közműves legény dolgozott már három év óta e híd felépítésén,

A KELET TÁRCZÁJA.

NÉP MONDÁK.

Visszhang

a z ú j k o r i g ö r ü g n é p k ö l t é s z e t b ő l .

Írta:

Vreto Marino.

II.

A KINCS.

(Folytatás.)

Már három nap óta gyalogolt, s az ígért erdő még sem mutatkozott sehol. Rendre magas hegyeket mászott meg, széles folyókán gázolt keresztül, s szédítő mélységeken hatolt át, de a nélkül, hogy az erdőt megpillantana. Egyedül az éhség, szomjúság s fáradtság állították meg néha útjában; de a Marigo emléke erőt adott azok legyőzésére. Mentől tovább haladt, a föld annál kopárabb, a táj annál sivárabb lett; a nap kevésbé ragyogónak látszott; a légmérsék hideg, metszővé vált.

Egy este, a mint felért az útjába eső hegytetőre, messziről sötét tömeget látott, mely elhomályosította a láthatárt: a várt erdő volt. Az útas ajkáról örömkialtás tört elő; de ereje fogytán volt, s eszméletlenül rogyott össze. Bevitték őt egy útszéli kan-ba.*)

A szegényes fekhely körül, melyre letették őt, Charon hosszú időn át lesel-

*) Egyetlen ivószobából álló szegényes korcsma.

son a jogélet, a jogrend kitzított cizéljai felé. (Helyeslés balfelől.)

Egy öntudatos, országos akarat, egy erőlyes elhatározás t. ház és látni fogja a világ, hogy egy törekvő nemzetnek akaratát oly terem-tő ige, melynek szavára egy új világ merül fel a magyar számára: a civilizácziónak, az igaz-ságnak részen várt világa.

Ajánlja határozati javaslatát, mely így szól:

A ház utasítja a pénzügyminisztert, hogy:

1. A nyilvánosság, szóbeliség és közvet-lenségnek a polgári peres eljárásban leendő be-hozatalára megkívántató javaslatok kidolgozását haladéktalanul vegye munkába, s ezeknek elő-térjesztését is az összes bizottsági reformok körül a nyilvános szóbeliség, és közvetlenségre mint mielőbb elrendő célra legyen tekintettel.

2. A kir. táblák decentralizációja iránt olyan időben adjon be törvényjavaslatot, hogy abból még a jelen országgyűlés alatt törvény válhassék.

Veszter Imre, Chorin Ferencz, Csider Ká-roly, Szontagh Pal gömöri, Pulszky Ágost, Sci-tovsky János, Gyurgyik Gyula, Ráth Károly, Lukács Béla, Farkas Elek, Molnár Aladár, Bes-senyei Ernő.

Tel es z k y István némileg egyetért Vesz-terrel igazságügyi teendőinkre nézve, de a re-formok keresztülvitelének ügyrendjére vonatko-zólag nincs vele egy véleményem. A szóbeli-ség behozatalát szóló is pártolja, de annak be-hozatalára legalább is tíz év kell, e hosszú idő alatt pedig törvénykezésünk mai állapotban nem maradhat. Tagadja, hogy az alsóbb bíróságok annyira túl lennének terhelve ügydarabokkal, mint azt Veszter föltüntetni akarta, s ez állítá-sát statisztikai adatokkal bizonygatja. Masként áll az a kir. tábla és legfőbb ítélőszék bíránál, kiknek egy per elintézésére csak 12 percznyi idejük van. Szerinte itt gyors intézkedésre van szükség. Az eljárás egyszerűsítése szempontjá-ból szükségesnek tartja a legfőbb ítélőszék egye-sítését a semmítőszékkel. A szóbeliség behoza-talát csak fokozatosan, átmeneti intézkedés által tartja nálunk kivihetőnek. Elfogadja a költség-vetést.

Öt percznyi szünet után szót emel Emmer Kornél, ki a szóbeliség behozatalára vonatkozó-lag megjegyzi, hogy ők, kik annak barátai, nem doctrináerek s nem akarnak egyebet, mint visz-szatérni a természetes állapotokba. Főlemíti magánjogi törvénykönyvünk hiányait, s helye-ségnek tartaná, ha legalább egy döntvény-kodexünk volna. Áttérve a felsőbb bíróságokra, lehelye-sebbnek tartaná, ha a kir. tábla decentralizál-atnák s a helyett a marosvásárhelyi kir. tábla mintájára hét kir. tábla állíttatnék fel; azonki-vül nemcsak a legfőbb ítélőszéket kívánja még néhány tanácsal szaporítani, hanem a járásbí-róságok számát is. Ezen reformok keresztülvi-tele által 930,000 forint vél megtakarítani. Vesz-ter hat. javaslatát elfogadja ugyan, de mután az abban foglalt elveket nem tartja kivihetőnek még ez illésszak alatt, azért a maga részéről a következő hat. javaslatot nyújtja be:

„Mondja ki a t. képviselőház határozati-lag: „Utasítatik az igazságügyminiszter, hogy

és három év óta, a mit nappal dolgoztak, éjjel ismét megsemmisült. Nagy meg-tűközésükben az elkeseredett mesterek hangosan kezdtek panaszkodni, igyekeze-tük hasztalansága felett.

Ekkor egy hang szállt fel a romok közül: a folyó szellemének hangja volt. A híd, így hangzott a szózat, soha sem fog felépíttetni, hanem hoztok nekem em-bei lényt*) áldozatul; nem akarom, hogy az áldozat sem árva gyermek, sem idegen országbeli . . . sem pedig va-lamely jött-ment legyen . . . hanem a ti építő mesterek neje . . . szép, kedves neje . . .

A mester megrémülve hallgatta ezt, s titkos küldönczöt menesztett nejéhez, hogy értésére adja neki, nehogy az nap elhagyja lakását. — De e küldött hibá-san teljesítette a megbízást, s azt mon-dta, hogy a nő jőjjön gyorsan a folyó-hoz.

Párja, a mint távolról megpillantotta őt, szívét vérzenie érzé, de nem szól sem-mit. A nő közelébe érve, üdvözölte őt, így szintén a munkásokat is.

— Egészség és öröm jusson része-tétkbe ugymond . . . De mi lelte mestere-töket? oly szomorúnak látszik.

Becjette jeggyűrűjét az első ive-zet romjai közé, felelt az egyik mun-kás . . . Ki fogja azt kihozni neki?

— Csak az a baj? ne búsulj éde-sem, bemegyek én utánna . . .

(Folyt. köv.)

*) Szokás Görögország némely részeiben, hogy midőn házépítéshez fognak, élő lényt te-gyenek le áldozatul az építmény alapzatába: a helyiség szellemének hozott áldozat ez, hogy az új lakhelyt ne látogassák kísértetek.

Rendesen az áldozat egy kakas szokott lenni. Ehez hasonló szokás létezett, miként tud-juk, az ó-korbelioknál is.

a szóbeliség és közvetlenség elvein alapuló pol-gári törvénykezési rendtartás elkészítésére s a királyi tábla felosztására szükséges előmunká-latokat vegye foganatba s az e tárgyakra vo-natkozó törvényjavaslatok előterjesztéséig min-den javaslatnál, a szóbeliségre, mint minél előbb megvalósítandó célra lehetőleg legyen tekint-tettel.

Ezzel az ülés 2 óra 25 perczkor véget ért.

Az erdélyi vasúttak. *)

Az első erdélyi vasútnak csak végpontja ériatvén Gyulafehérvárt, a kamara-kerület egyet-len vasúti a m. állam-vasúttak keleti vonala, a mely N.-Váradtól Brassóig a szárnyvonalakkal együtt 607,130 kilométert tesz ebből 369 kilométer esik kerületünkre. Építési calamitásainál fogva ez emlékezetes pálya, különböző időszakokban adatott át a forgalomnak; a n.-várad-kolozsvári vonalrész megnyit 1870 szept. 7-én, a kolozs-vár-tüvisi, kocsárd-maros-vásárhelyi és tüvis-gy-fehérvári 1871. november 20-án, a kis-kapus-n-szebeni 1872. october 11-én, a többi rész 1872. május 6, július 12 és 18-án és 1873 június 1-én és végre augusztus 14-én. Az egész vonalba tényleg befektetett építési költség 1878 végéig tett 108,542,744 forint, a mely összeg azonban csak akkor lesz végleg meghatározható, ha a volt társulat részvényeinek még folyamatban levő beváltása be lesz fejezve.

E pályához csatlakoznak Élesd és Rév kö-zött 1:250 hosszú szárnyvonal kavicszállításra. Hasonló célra Kolozsvár-Apahida közt 0-713 kilométer, Csapó-Radnóth és Nyárád közt 0-373 kilométer és Tüvisnél 0-820 kilométer szárny-vonal, a melyek az állam tulajdonát képezik; Felvinez-Kocsárd közt van a m.-újvári sóbányá-nak 2.476 kilométer sószállító és Ágostonfalva-Apáca közt a közepzi szénbányának 4-779 ki-lométer hosszú szárnyvonal. A szárnyvonalok hossza tehát 10-411 kilométer.

Építés alatt állt (s 1879 június 10-én meg is nyílt) a brassó-predeali vonalrész 26 kilome-er hosszúsággal.

A m. keleti vasút is a múlt évben állami igazgatás alá kerülén, teljesedésbe ment e ka-marának, helyesebben a nagy közönségnek azon régi óhajátja, hogy t. i. Kolozsvárt üzletvezető-ség állíttassék; azonban ez üzletvezetőség ha-tásköre annyira meg van szorítva, hogy a kö-zönség még mindig kénytelen a lényegesebb ügyekre nézve a budapsti központhoz fordulni, a mi annyi idővesztéssel jár, hogy a legtöbb esetben az egész ügyet lehetlenné válik. Ha már a központosítás korlátait más tekintetben tági-tani lehetlen, óhajandó volna, hogy az üzletveze-tőség legalább a felszólamlási osztály ide helye-zésével bővítettessék, mert a panaszok ellátása most igen sok kezen megy keresztül s igen sok időt vesz igénybe.

Egy másik, még lényegesebb óhajátja, hogy az állam vegye át minél előbb a tiszai pályát is, a melynek legnagyobb részvényese. A ma holnap megnyíló oláhországai csatlakozás volna hivatva keleti vonalnak életerőt adni, de ezt csak úgy értheti el az állam, ha az osztrák államvaspálya-nak Orsova felé gravitáló versenyt, a tiszai pályának hasonlólag államvá tétele által, magá-nak megkönnyíti. Ez esetben az állam Rutkától a Predealig terjedő vonalon egységes tariffa-politikát képes követni, az igazgatási költségeket apasztani s a tiszai pálya jövedelmi töltéslegével a többi vonalak mérlegét javítani. E cél eléré-seért anyagi áldozatokból sem szabad visszariad-ni, valamint a netalán fennforgó magán érde-keknek is háttérbe kell szorulniok.

A személyforgalom élénkítése s a közön-ség érdekében egyaránt kívánatos volna, ha az igazgatóság a bérlet-, menettérít, körúztási és fürdőjegyek kiadását nagyobb mérvben eszközöl-né, mint eddig. A m. kir. államvasúttak üzleti jelentése készséggel elisméri s adatokkal bizo-nyítja az ily jegyek által elért forgalmi szapo-rodást. A múlt évben nálunk csak Vizaknára s Előpatakra voltak ily jegyek kaphatók, meg egy pár kújutási vállalkozásnál szerepeltek. — Az eredmény 8114 ftas és 6145 ft. bevétel volt. Ez irányban tehát tanácsos tovább haladni. Az erdélyi résznek több fürdője s több for-galmi központja van, a melyek közt az olcsóbb szállítási díjak az útazási kedv emelésére vég-telen sokat fognak hatni. A kocsárd-m.-vásárhelyi szárnyvonalon a közlekedést naponként kétszeri vé tenni az érdekelt közönség élénk óhaj-tása s bátrak vagyunk mellette szót emelni, va-lamint annak megfontolását is ajánlani, hogy egy 80 miűdnél hosszabb vonalon a közönség forgalom nem teszi-e szükségessé és lehetővé, a svájci vasúttak példájára, omnibus-vonatokat ren-dezni be?

Az üzleti bevételek az egész vonalon 1878-ban tettek:

személyek szállítása után	565,733	ft	75	kr.
katona szállítmányok után	74,692	„	09	„
podgyász után	19,660	„	39	„
gyorsárúk után	42,365	„	63	„
teherárúk után	1,933,768	„	74	„

*) A kolozsvári iparkamara jelentéséből.

külföle bevételek	63,213	„	28	„
Összesen	2,699,433	„	88	„
vagyis a visszatérítések le-vonása után	2,661,357	„	22	„
Az üzleti kiadások ezzel szemben	2,315,046			
frtra mentek, tehát a bevételi összegnél	346,311			
frttal kevesebbre:				
A kiadások következőleg osztottak meg:				
általános igazgatási kiadás	79093	ft	68	kr.
pályafelügyelet és fenntartás	1,374,923	„	13	„
forgalmi és keresk. szolgálat	432,858	„	71	„
vonatmozgósítás és műhely-szolgálat	390,180	„	73	„
anyag- és szerkezelési szolg.	37,989	„	92	„
külföle nem üzleti kiadás	69,391	„	13	„

A múlt évben a pályatest megsérülése kö-vetkeztében elemi viszontagságok folytán 576,089 ft adatott ki (1877-ben 867,830 ft), ezen ki-vül vashidakra s vashídyszerkezetekre 48,630 ft., 9 új áteresze 4752 ft. s a tüvisi állomáson 192 folyó méter új vágány és 2 váltó került 3579 ft-ba. Uj állomás nem nyílt, csak a Kocsárd és Maros-Ludas közt levő Keeze nevű megállóhely az 5. sz. őrházról a 8. sz. őrházhoz helyezte-tett át.

Közlekedett a pályán 790 személyvonat, 4367 vegyes vonat, 15 katona-vonat 5296 teher-és anyag-vonat és 3 próba-és segéd-vonat; ösz-szesen tehát 10,471.

Személyszállítás. 1878-ban az egész vona-lon összesen 322,699 személy szállítottott. Ezek közül

I. osztályon utazott 4,214 egyén vagyis 1-23 százalék.
II. osztályon utazott 38,317 egyén vagyis 11-17 százalék.
III. osztályon utazott 79,018 egyén vagyis 23-05 százalék.
IV. osztályon utazott 191,292 egyén vagyis 55-85 százalék.

Katona osztályon utazott 29,858 egyén vagyis 8-70 százalék, tehát felénél jóval több egyén utazott a IV. osztályon.

A kamarakerületbe eső állomások személy-forgalmát alább mutatjuk ki. Az itt szállított sze-mélyek összege az egész keleti vonalon szállí-tott személyek összegének 65,30 százalékát te-szi, és pedig

az I. osztályú kocsik forgalmának 70 szá-zaléka
a II. osztályú kocsik forgalmának 59-67 százaléka
a III. osztályú kocsik forgalmának 54-56 százaléka
a IV. osztályú kocsik forgalmának 72-61 százaléka esik a kamara-kerülethez tartozó állo-mások forgalmára.

A személyforgalom a keleti vasút megnyil-tától 1874-ig folytonosan növekedett, ez évtől kezdve azonban folytonosan hanyatlík.

Az összehasonlíthatás kedvéért álljanak itt a személy-forgalmat feltüntető számok a vasút megnyitástól 1878-ig. Ugyanis szállítottott:

1870-ben	55,612	személy
1871-ben	194,224	„
1872-ben	491,505	„
1873-ban	522,732	„
1874-ben	586,125	„
1875-ben	541,261	„
1876-ban	494,759	„
1877-ben	347,953	„
1878-ban	342,699	„

A kamarakerületbe eső állomások fogalmának számai csaknem ugyan eként növekednek és apadnak, ugyanis

1873-ban	282,466
1874-ben	318,876
1875-ben	293,963
1876-ban	268,068
1877-ben	184,286
1878-ban	221,753

személy szállítottott; tehát csak 1878 képez ki-vételt, mely évben az egész vonalon apadás, el-lenben a kamarakerületbe eső állomásoknál nö-vekvés látható.

LAPSZEMLE.

A „H o n” írja: A kiegyezési tárgyalások közt legnehezebb volt a Lloyd-gőzhajózási-társu-lattal kötött szerződés keresztül vitele, mert ne-hezen lehetett megértetni, főleg a közönséggel, e közös vállalat jogosultságát, bár annak terhe, az új kiegyezés következtében, Magyarországra nézve csökkent, és szolgálatai tetemesen szapo-rodtak.

Mikor a Lloyd-dal folyt az alkudzás, ak-kor azt mondták: ott vannak az angolok, miért nem szerződünk azokkal; hogy megállapítsuk az önálló magyar tengeri hajózást; most, hogy az angolok itt vannak, kezdenek izgatni ez ellen és beszélik, hogy minék a külföldiekhez fordulni; magyar erővel kell a vállalatot létesíteni, hogy legyen igazán magyar.

No: már tisztelt a „nemzetiség a hazafiság-nak” — de ilyen messze nem visszkü a nemze-tiségi szempontot. Volt alkalmunk már: „ma-gyar” vállalattal igen keserves tapasztalatot esi-nálni; nincs akkora bizalmunk hajózási képzet-ségünkben és pénzerünkben, hogy a Lloyd-tár-sullattal való versenyben, hogy új összekötöté-

sek keresésében, ilyen experimentatióra szánjuk el magunkat és ennek kedvéért, szakítsunk a három-négy év óta próbált angolokkal. Ezért csak a kormány javaslata mellett szavazunk.

Az „E l l e n ő r” írja: Az angol királynő elfogadta Beaconsfield lemondását. Legközelebb tehát meg fog alakulni a szabadelvű minisz-terium. Ki lesz az új kabinet elnöke? Gladstone, vagy Hartington?

Ma már alig lehet kétséges, hogy az előbbi.

Ha a liberális kormánynak külügyi politi-kája nem fog lényegesen eltérni a conservati-vektől, belügyi politikája bizonyára actívabb és mozgalmasabb lesz, mint Beaconsfieldé volt. A belügyi reformok terén Gladstone kormánya 1869-től 1873-ig hasonlíthatatlán többet tett, mint Beaconsfield és cabinetje 1880-ig. Kik lesz-nek a Gladstone-miniszterium tagjai? Harting-ton, Granville és Bright kétségkívül tárczát fog-nak vállalni. Bright fogja képviselni az új kor-mányban a radicalismust, az általános szavazat-jogot, a földbírtokviszonyok gyökeres orvoslá-sát, s a mi felettébb érdekes, a nők választási jogát. Ép azért Bright minisztersége aligha lesz hosszú tartamú.

Hosszu lesz-e Gladstoneé, s általában a sza-badelvű kabineté?

Anglia parlamentarismusának újabb törté-nete erre a kérdésre tagadólág válaszol.

A „P e s t i N a p l ó” írja: A közmunkák-kal párhuzamosan a hitelügy terén új alapítások készülnek. Legnevezetesebb ezek közt az orszá-gos bank, melyet az angoloztrák bank Buda-pesten életbe fog léptetni.

Az említett intézet élére, köztudomás sze-rint, Sennyey b. elnökül és Matlekovics Sándor vezérigazgatónak vannak megnyerve. A társulat részvénytőkéje 12 millióra van tervezve, a melyre egyelőre csak 6 millió fog befizettetni s pedig bír szerint leginkább a külföld tőkéjére szá-mi, tanak. Ez az alapítás, hozzávéve még azon más neveket, melyek az új intézet köré csoportosul-nak, minden esetre komoly jellegű.

A vállalatokból és az új bank által a köz-érdeknek felajánlandó szolgálatokból fogjuk meg-ítelni, hogy üdvös mű-e az új országos bank alapítása. Maguk a legjobb nevek csak bizonyos reményekre jogosítanak; de a hetvenes évek elején irthon és a külföldön tett tapasztalatok után garaneziál a szelid és sikeres működésért a legfőnyesebb neveket sem fogadhatjuk el.

Az „E g y e t é r t ő s” írja: Nagy vita ké-szül. Megunta az ország az igazságügyi politi-ka nyomorúságait. Megunta az igazságkereső fel az igazságszolgáltatást, a mely lassu, a mely rossz, a mely mindamellett drága.

Szakfőrfiak, ügy íránt buzgó törvényhozók most a javítás, az előhaladás zászlójára a szó-beliség és közvetlenség elvére alapított perjogot írták fel jelszó gyanánt. Mindenekelőtt megjö-gyezzük, hogy e jelszó orvosszernek minden ba-junk ellen nem fog bevalni.

Ha az európai viszonyokra tekintenek az avas igazságügyi politikusok: még ők is kénysze-rítve lesznek bevallani, hogy a mi az egyedüli cél, a jó és gyors igazságszolgáltatást illeti: a szóbeli és közvetlen eljárás e célra helyes eszköz, az írásbeli eljárás pedig e célra helye-telen eszköz. Ez az egyetlen indok az, mely előttünk is nemcsak a legfontosabb, hanem az egyedül fontos. Ezért helyeseljük a szakfőrfiak s az ügy íránt buzgó törvényhozók föllépését. Ezért várjuk el a kormánytól, hogy csökönő-sége megszűnend s várjuk el Pauler Tivadartól, hogy az indítványhoz való hozzájárulása nem Tisza Kálmántól tanult taktika, melynek az a célja, hogy álnok utógondolattal időt nyerhe-sen; — időt arra, hogy a reform barátai elhall-gassanak, az indítvány agyonhallgattassék, az ügy pedig eltemetessék föld alá, akták alá, en-quet alá.

Muszkaországból.

P é t é r v á r, ápril 13.

(A „Lanterne”-ből.)

Három elítelt és megkegyelmezett tanúval. Loris-Melikoff ravaszágai. A hivatalnokok és a győződésülők. A zár-dák és a nihilisták.

Loris-Melikoff tábornok minden erejét meg-feszíti, hogy tekintélyét fenntartsa és megmarad-hasson állásában. Ő most kétféle játékot játszik, vagy is inkább elrejtí azt. Célja nem más, mint a nihilistákkal végezni és egész népszerti-séget visszanyerni.

Az utolsó charkowi pör bizonyítékul szol-gál arra nézve, mit itt írok. Egyszerű feljelen-tésre, három tanúval, Vancsakoff, Szadejkin és Czugujevész forradalmi propaganda terjesztésével vádolotván Szibériába való száműztetésére ítél-tetett el. Mind a hárman még igen fiatalok, alig 22 évesek, kik a forradalmi áramlatba sodortat-tak és az államra nézve éppen nem voltak ve-szedelmek.

Loris-Melikoff gróf elég ügyesen használta fel ezen alkalmat és miután elítéltetésüket ő idé-zte elő, vagy talán éppen meg is parancsolta, azt tanácsolta a cáznak, adná jelét nagylelti-ségének és kegyelmezen meg e három szeren-esétlen diáknak. Eleinte a cáz erről mit sem akart hallani, sőt annyira ingerültnék látszott,

hogy Loris-Melikoff gróft azzal vádolta, hogy a nihilistákkal egy követ fut.

„Azt akarod, hogy a gyíkosok szabadon járhasanak kelhessenek, hogy birodalmat fel-zavarják. Így tehát te is forradalmár vagy? mond a cáz.

Csak hosszas rábeszélés után sikertült a tá-bornoknak a cázt meggyőzni arról, hogy a cáz e kegyelmi ténye igen ügyes rendszabály, hogy ez által a mérsékelt forradalmárokat kiengesztelje.

És ennek folytán küldetett el Charkowba a parancs, melyet eleinte alig akart valaki hinni, melynél fogva a három diák szabadon boesát-tatott.

Azon perczben, melyben önk leveleme veszik, ők már Péteavártól lesznek.

Eképzeltetni, mennyi por vertek fel a kormánylapok a felszabadító czár kegyelmi té-nyével; most a legtellegesebb kifejezésekben magasztalják a cáz isteni tulajdonságait, kit fehér ezárnak és valamennyi oroszok urának ne-veznek.

Ez volt az első eset, melyben a cáz a ni-hilistáknak megkegyelmezett.

Azonban Péteavártól az örkődés mindinkább növekedik. A rendőrfőnökök új eljárást gondol-tak ki, hogy elsőbb rendi hivatalnokaik érüle-tét kiismerjék.

Minden hivatalnok, ki jó lábon akar állani feljebbvalójával, havonkint legalább is egyszer tartozik meggyőzni. Hogy bebizonyítsa, mint en-gedelmeskedett előjárójának, a hivatalnok köny-telen egy nyugta-féle czédulát bemutatni a tett gyónásról, melyet azon par állít ki, kinek meg-gyönt. Ha ezen rendelkezés nem alkalmazkodik, azonnal kiteszik hivatalából és rendőri felügye-let alá helyezik, mint forradalmárt. A papság nagyon örvend ezen rendszabálynak, mely apró jövedelmét csak növeli.

Másrésről pedig a nihilisták a zárdakra időről-időre adót vetnek ki. E hó 12-dikén a hí-res pétevári zárdá, a Troitsko-Newskoje Lav-ra, Arzén metropolita palotája, ki Muszkaország másod pápája — a cáz lévén az első — a vég-rehajtó bizottságtól felszólítást kapott „50,000 rubel fizetésére a nép részére és ennek azon já-rom alóli felszabadítására, mely által nyug.” A zárdá fizetett és nem mert meg se mukkanni. Tartott attól, hogy a forradalmárok majd rájuk gyújtják a zárdát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

(Árviz-könyv Szeged javára. Kiadta a Kisfaludy-Társaság. Szerk. Szász Károly. Buda-pest, Franklin-társulat 1880.)

Megjelent az ötszázötvenvezek oldalra ter-jedő, díszesen kiállított Árvizkönyv, melynek lap-jain a Kisfaludy-Társaság minden tagjától ka-punk dolgozatot. Felesleges tán megjegyeznünk, hogy az ugynevezett „résztét-könyvek”, „albu-mok”, melyek eddig hazánkban napvilágot lát-tak, mind mögötte maradnak e kötetnek. A di-szes kötetben kiesnyben tükrét nyerjük jelen szépirodalmi álláspontunknak, s a mozaik-szerű tartalom nem eredményezi az ephemer és kétes hatást, mint legtöbb tarka-barka „Szemlévny“-félék, midőse van az egésznék, s az egyes da-rabok irodalmi viszonyainkhoz képest a javát adják.

Mutatványul álljon itt Dobsa Lajos I. Ist-ván király ez. tragoediájából egy részlet. A va-l-lá-s o r a j o n g á s b a n s z e n v e d ő Imre herezeg arája Crescimira megérkezett, s az első találkozás akkor van, midőn a herezeg imádko-zásba van elmerülve.

H a t o d i k j e l e n é s.

Imre, Gizella, Crescimira, István.

Gizella: Ott völgenyed leányom! Ismerem Szemérmes szívet s jobbnak találom Magára hagyni veled.

István: A legelső

Találkozása két rokon kebelnek: Lesz életük legszebb emléke egykor! Mért zavarja azt egy harmadik. (El Gizel-lával.)

Crescimira: (Imrere, ki háttal feléje térdel.)

Ez férjem itt? E térdelő szobor! . . . Ez hát, ki sorsomat vezetni fogja! Kiért feláldozám szülőimét. . .

Testvérimet, hazámat és nevem! Ki mindezzel nem éri be és kívánja,

Hogy énem is lenyélbe forrjon át: Halljak fülével . . . lássak szemével,

Eszméimert agyához menjek, és Szándékomat is csak szívéből meritsen.

Igy megrabolva érzékintől, ah! Még multamat se hagyja meg valónak.

Leánykorunk egy álomkép leend Félbédretnék és kételkedünk: ha volt-e? (szünet.)

Ez férjem itt, — s én még nem ismerem. (Imrere.) Egy összehajtott irat a jövő . . .

Csak szólni kéne, a levél kitárh! De félelem és vágy közt legib szívem

— Felbontani azt, olvasni még remeg — S külső alakján elmerengve áll. (Vizsgálja közeledve)

Ha lelke oly hajlékony mint növése;

Kedélye oly gazdag, mint fürtei;
Erkölcse oly szelíd, mint öltönye —

Imre: (Föltékel, felkél s ámulatlan néz Crescimirára)

Crescimira: Ha szép szemében szíve tükröződik,
Ha homlokán e ságár nem csúsz,
Ha e vonás az íves ajakon,
E költői mosolygás mind való!
Oh akkor én a végzet áldhatom (Imréhez.)
Mely sorsomon úrrá emelt! Hisz a
Föld millióit átszemelte bár:
Szébb és dicsőbbre leltem nem talál.

Imre: Ki vagy? ki megzavarva hő imámat
Szívembe toppansz, mint egy „Ámen“...
Épen midőn nyugalmamért esengtem?
Igy látva téged mozdulatlanul,
Hinném, hogy oltárképünk elhagyá
Kerétét, — s előmbé szállt a földre:
Tömjén illattal, szent zománczal arczán. —
De nem csalódom! Oh az ő szelíd
Tekintetében szende béké honol:
Mig e szemekben tűz lakik, mi gyújt.
Hozzád hiába jönnek lelki csendért;
Hozzád hiába jönnek tüdőmért;
Ily kép előtt — magát imádvá, őt,
Nem kit jelel — bálványozó lehetnék.

Crescimira: (Elragadtatva) Te így? !
Imre: (Félénken) Ki vagy? (Félig védőleg
elébe tartja kezét reszketőleg)
Crescimira: (Mindkét kezét megragadja)
Ten szíved mondja meg,
És e jogosult esköm ajkaidon (Megesókolja)
Imre: (Álmodozva, kétkedve, sejtve.)
Te, — nőm! ? Te? !. . . Lehetséges? (karját
kitárja)

Crescimira: (Elragadtatva, magánkivül)
Én, férjem, én, — Te-nőd. Én Crescimira!
Imre: Megtestesítve látni tüdőmet
Karomba zárnai s tudni: ő enyém —
Crescimira! Tied! . . .
Imre: Örökre, hogy tulajdonom
Crescimira: Tied örökre, oh, tulajdonod —
Imre: Mint szíved, mint hitem, mint...
(kétségbeesve felsikolt, tántorog leomlik
Oh nagy Isten!
Mindenható hatalmak óvjatok!
Crescimira: Imrém! Szerelmem! Férjem! Völegényem!
(Ráborul) Mond, Szólj: mi bánt? Jogom van
kérdeni.

Oh égi Idd, ha tán enyhíthetem! (Átöleli)
Ha orvosolhatnám e szenvedésed
Imre: Az nem lehet! Az nem lehet!
Crescimira: Ugy jaj nekem....

A „Tavasza“, a budapesti tavaszi ünnepélyek közlönye, melyet a fővárosi gyermekmenhely, gyermekkórház és hasonzenvi kórház javára május elején a gr. Károlyi palotában rendezendő ünnepély alkalmából az egyesült nőegyletek ünnepi bizottsága ad ki, — május hó 4-én jelenik meg pompás illusztrációkkal Munkácsy, Zichy Mihály, Székely, Lotz s más jeles festőktől, és mulattató rövid elbeszélésekkel Jókai, Pulszky Ferenc, Szász Károly s uraktól, valamint igen sikerült karikatúrákkal Jankó Jánostól politikai vezérférfiainkról. — A lap szétküldését én vállaltam magamra s megrendelések, legezlszerűbben postautalvánnyal, hozzám intézendők. A „Tavasza“ két különböző kiadásban jelenik meg; az egyszerű ára 40 kr, postán küldve 45 kr, a díszkiadásé 1 frt, postán 1 frt 5 kr.

Budapesti, 1880 apr. 19.

Rautmann Frigyes
könyvkiadó,
gránátos utca 6. sz.

Kivonat a „Budapesti Köz-löny“-ből.

Árverések. Klesz István 705 frt. 26 krra b. ingtl. máj. 1-én a gyulafehérvári tkvi hatóságánál. Katane Elena 1142 frtra b. ingtl. máj. 19-én a brassói tkvi hatóságánál. Balogh András 711 frtra b. ingtl. máj. 28-án Városfalván. Benedek Julián ingtl. máj. 29-én Pokafalván. Radu George 1000 frtra b. ingtl. apr. 27-én a brassói tkvi hatóságánál. Bánya Károly 874 frt. 31 krra b. ingtl. apr. 24-én Ó-Dalyán. Elküldt Antal 678 frtra b. ingtl. apr. 27-én Alvinczen. Licoiu Comán ingtl. máj. 5-én a Rosinán árvereztetni fognak.

NAPI HIREK.

Helyi hírek.

— **Színház.** A „Fourchambault család“ került tegnap színpadra, csekély számú néző előtt — sikerült előadásban. Szentgyörgyi, Krasznai-né, és Demidov játéka jól elisméreléssel emlékeztethetnek meg. G. a. b. a. n. y. (br. Rastiboulis) kitűnően alakított, s szerepe minden tagozatában figyelmesnek mutatta magát. G. y. e. s (Bernard) fészta fellegasában ismét kitűnt, játéka naponta nyírt erőben és biztosságban. K. e. l. e. r. I. l. o. n. a. k. a. (Letterie Marie) az est legkiválóbb alakja volt, sok bensőséget, mely drámai érzéket tanúsított tegnap is, s hogy többszöri kihívásán részesült s nyílt jelenetben is tapsot aratott: természetesenek találjuk. B. o. e. r. Hermin k. a. (Blanche) helyjel-közzel megoldotta feladatát; ellen-

ben T. Farkas Irma asszony (Fourchambaultné) teljes tudatában volt szerepének, jót szott jó kedéllyel, a közönség meglegedésére. A nyírt tapsot kiérdemelte.

— **Gyenes László** szintársulatunk egyik komoly törekvő, tehetséges tagjának jutalomjátéka ma lesz. „II. Rákóczy Ferenc fogsága“ kerül színpadra. Úgy hisszük, közönségünk megelégette már a sok barangolást a színpadi görög, olasz, német, francia stb. világba, s kedvesen veszi, ha magyar alakoktól fogja hallani a magyar szót; mely nemzeti érzületüket az előadandó darabban, s hogy jeles előadást lesz alkalmunk élvezni, arról biztosít Gyenes László, ki rövid idő alatt színészeink jobbja közé kitűdött ki magát. Reméljük, hogy közönségünk érzékét (a sok bohócs-sípka, lenge rokolya és tricot látása után) fel fogja tölteni a magyar nemzeti ruha szemlélete, s így szép publicum megjelenésére számíthatunk.

— **A kolozsvári színház-látogatók** egy-kori kedvence Ditróiné asszony holnap lépik fel a „Csók“-ban. Hogy élvezetes esetre számíthatunk, s hogy vendégünk rokonszenves fogadtatásban részesülend az bizonyos.

— **Értesítés.** A kolozsvári polgári lövöldében a szükséges földmunkálatok a hét folyamán teljesen befejeztetnek, miért is a lövészet közekező vasárnap, azaz április 25-én délután 3 órákor megkezdődik. Erről a t. lövészettagok azon megjegyzéssel van szerencsénk értesíteni, miszerint a jelzett napon főleg saját fegyverük kipróbálása (belövése) eszközölhető. A díszlövészetekkel egybekötött ünnepélyes megnyitás jövő május hó 2-án (vasárnap) délután fél 3 órákor fog megtörténni, mely alkalommal pont 5 óráig a rendes társasákon lesz verseny-lövés, 5 órától 7-ig pedig csillag-lövészet lesz rendezve; mindkét versenyre igen szép és értékes díjak lesznek kifizetve. Végre értesítjük a t. lövészet-tagokat és általában a lövészet-ügylet pártoló közönséget arról is, hogy a Bécsben f. év július 18-tól 25-ig terjedő országos lövészet-ünnepélyre felmenő helybeli lövészek előnyére a lö-társaság azon távolásában állítottak fel, a mint lesznek a bécsi ünnepélyen a verseny-lövészet alkalmával. Kolozsvárt, 1880. ápril 21-én. Korbul Bogdán elnök, Nyárádi Lajos egyleti titkár.

— **Menumentális sírbolt** van készülőben a kolozsvári temetőben mindjárt a bejáratától balra, melyet a Sigmond-család építtat. A sírbolt egészen modern stílusban épült: vaskeret-léses sírkert, alatta a tulajdonképpeni sírbolt, homlokzatán szép sírkő, tetején művészi kivitelű, lobogó fátyláját lefelé tartó búsongó genius, gyönyörű fehér-márványból. A sírbolt, mely egyik legszebb díszes sírboltokban és sírmlékekben már is gazdag kolozsvári temetőnek, díszretére lesz építődének: az Orbán és Himmelstein kolozsvári építészeti vállalkozó-cégnek.

— **Üngyilkossági kísérlet.** Tegnap délelőtt 10 és 11 óra között egy iparos-segéd üngyilkossági szándékból pisztolyal szíve irányába lött, de a gyenge töltés miatt csak az inge és a bőre égett össze. A szerencsétlen ház szállításított néhez; szánandó tettének indoka zavart lelki állapot.

— **Talált tárgy.** A napokban az éji őrjárat egy sárgára festett kéttáblás külső ablakot, mint talált tárgyat letétmenyezett a kapitányi hivatalnál, a hol tulajdonosa a maga ép-ségében átvetheti.

— **Szőlős-gazdáink** megnyugtatóására írjuk, hogy a városi philloxera-bizottság működik; kiktildötte dr. Szamiszló Albert elnökele alatt dr. Daday Jenő, Ormándi Miklós és Parádi Kálmán urakat a város határán levő szőlők megvizsgálására.

Hazai hírek.

— **A nemzeti kaszinóból.** Az „Egyet-értés“ és a „Függetlenség“ azt a hírt közlik, hogy Zichy Ferraris Victor gróf párbajára hivta ki ifj. gr. Károlyi Istvánt és b. Mesznil Victort; az elsőt azért, mert kezdeményezője volt azon mozgalomnak, melynek eredménye gr. Zichy Ferraris Victorának a kaszinóból kizáratása lett. Mesznil pedig azért, mivel, ez az ismeretes hírlapi leleplezések után gr. Zichy-Ferraris Viktor gyávanak nyilvánította. A kihívásra gr. Károlyi I. kijelenté, hogy kész elégtételt adni Zichy grófnak. Az ügy néhány napig függőben maradt, miután Zichy Viktort gróf segédei Thurn-Taxis Egon herceg és Erlanger báró Bécsben időznek.

— **Derék pap.** Buzita abaujmegyei köz-ségből írják a „M. Áll.“-nak, hogy ott a múlt héten halt el Horváth József aranyis pap 80 éves korában. A boldogult 50 évig volt pásztor a buzitai híveknek; félézázados működésének eredménye az, hogy a volt tótajku Buzita község most tökéletesen magyar testestől-lelkes-től, valamint a hozzá tartozó fiók-községek is.

— **Marosvásárhelyről** táviratilag értesítik lapunkat, hogy a Nyárad mentén tegnap az ákosfalvi választó-kerület intéző köreinek gyűlése volt, melyen az elhunyt Bothos Kálmán helyébe választandó képviselő személye felett folyt a vita, s ezen választás előterjesztését követ-jelöltől titkos szavazás útján nagy többség-gel Tolnay Gábor jelöltetett ki.

— **A hunyadmegyei** történelmi és régészeti társulatot“ megalakíthatónak jelenthetjük. — Ma eddig 25 alapító, — 122 rendes — és 250 partoló tagja. Az alakuló és választó közgyűlés összehívatott Dévára, határidejűl a megyebizott-mányi tavaszi közgyűlés második napjának, vagyis f. 1880. május havi 13-ikának délutáni 4 óráját, megtartási helyét pedig a dévai nemzeti Casino termét tűztetvén ki.

— **Szerencsétlenség.** A német-ütezházban Budapestén állott egy ház, melynek a pinczeboltozata bontás alkalmával beomlott, az alatta álló munkások közül egyet az alászakadó téglák agyonütöttek, kettőt pedig súlyosan megsebesítettek.

Vegyes hírek.

— **Expedíció a déli sarkra.** Olaszországban expedíciót terveznek a déli sarkra, melynek vezére az északi Jegestengertől épen most Nordenskjölddel együtt visszatért hajóhadnagy, Bove lenne. — Az olasz lapok levelet közölnek, melyet ez alkalmából Bove hadnagy Teano hercegehez, az olasz föld-rajzi társaság elnökéhez intézett. A déli sark kutatását, mondja a hadnagy e levélben, szemben az észak, sarkkal, hova majdnem minden évben indul egy expedíció, elhanyagolták, s ez irányban 56 foknál még senki sem volt. A szobán forgó expedíciót 3 évre tervezik. A szükséges költségeket aláírás útján fogják összegyűjteni.

— **A carroussel** jövedelme. Tegnapelőtt este volt a bécsi udvari carroussel: a harmadik carroussel előadás, melynek végezte után a közreműködők jelmezben estélyre gyűltek össze Erdődy grófnő termében. Megküzelítő számítás szerint a három előadás és a főpróbára bruttó jövedelme, bele nem számítva a császár és a főhercegek adományait, mintegy 45,000 forint; a kiadások 20,000 frtot tesznek s ekkép a tiszta jövedelem mintegy 25,000 frt, mely az egyes osztrák tartományok inséges lakossága közt fog kiosztatni. Hír szerint a carrousselnél használt jelmezek legközelebb nyilvános árverésen eladotnak s azok ára szintén az inségesek javára fordíttatik.

— **Otero kivégzéséhez.** Madridból írják ápril 14-ről: Ma reggel 8 órákor szomorú menet indult el a Saladero fogházból, hol Otero, gonosz-tette elkövetése óta le volt tartóztatva. A kocsi-ban az elölt mellett egy pap és egy fráter állt. A kocsi a veszthely felé ment, hol tegnap este emelték a vérpádot. Mintegy 30,000 ember várta a menetet. Tegnap reggel Otero börtönében, ágyához pár meternyre oltárt emeltek két gyertyával és kereszttel. Előtte a három szék állt, az egyik az elölt, a másik a gyóntató, a haradik a fráter számára, ki a kivégzés után a hullát átvézi. Midőn Otero az oltárt látta, lemondott a reményről, hogy a királytól kegyelmet kaphat. Midőn bemutaták neki a bakot, ki alázatosan bocsánatot kért tőle, szomorú kötelességének teljesítéséért, Otero minden hozzá intézett kérdésre a legrövidebben felelt. Midőn a fegyházból lelkész az egyházi vizgasszal kínálta meg, Otero visszautasította s a királyi kápolnából kért lelkészt. Megigérték, hogy hozatnak egyet, de időközben Otero a fegyházi lelkész vizgását is elfogadta. Gyónás után nyugodtabb lett, elövetve az imádságos könyvet, melyet esti 10 óráig forgatott. Ekkor Otero az új-kastiliai hadosztály tábornagy-parancsnokát kérte magához; ez eljött, mert azt hitte, hogy a merénylő fontos leleplezéseket óhajtt tenni. De ez egy szót sem szolt, később a madridi préfect látogatta meg, de ezt is hallgatással fogadta. Végül Sesto herceg, a király főkamrása jelent meg, kivel Otero egyet-dül óhajtott maradni. Erre a lelkészek visszavonultak. Tény az, hogy Sesto herceg ma este Aranzuezbe megy, hogy a királyi párnak Oteroval való 20 percznyi beszélgetéséről jelentést tegyen. Sokan próbálták a merénylőt vallomásra bírni, de hasztalan. Mindig a mellett maradt, hogy tisztán saját akarata sugallatát követte. Egy valakinek, ki fogsága idején sokat érintkezett vele, Otero azt mondá: „Halálra ítélték; jó, de a király maga is meg fog halni.“ Természetes, hogy ezek után nagyon érdeklődtek további vallomásai iránt. Tegnap délelőtt nővére látogatta meg a gyilkost, ki a síró nőhöz egy szót sem szolt; este elfogadni sem akarta többé. Az elölt tegnap folyton remélt; érverése nyugodt és 68 ütést tett. Este már az érverés 108 volt. Midőn Otero a vérpárhoz ért, leugrott a kocsirol, fölment az emelvényre, leült a végzetes székbe, hogy nyakát ama rettenetes vas-gyűrűbe tegye, mely három másodpercz alatt fojtja meg az embert. Azt állíták, hogy Otero nem akarta megnevezni azokat, kik a merénylő-re biztatták. Ez nem igaz; megmondotta a vizsgáló birónak, hogy egy kocsmáros beszélt rá a tettere. Később maga visszavonta a vallomást, azt állítva, hogy az illető szándékosan akarta bajba keverni.

— **Egy gyermek megölése.** Egy munkás neje Deu asszony, e hó 17-én meglátogatta a párisi kórházak egyikét, melyben férje betegen feküdt s magával vitte legkisebb gyermekét, míg hat nagyobb gyermeke otthon maradt. Midőn haza tért — lakása Grenelle város-rész egyik nagyobb bérházában volt — a négy-éves kis Louise-ot nem találta sehol. A szomszé-

dok nem tudtak róla semmit s az eltűnt lányka tizéves testvére azt mondta, hogy látta Louise-ot az ötdik emeleten. Deu-né sorba kocogtatott az emelet lakásain, de hiába, mert nem volt otthon senki — egy két lakót kivéve. Ez egy fiatal naplopó, két éve már mitsem dolgozott, azelőtt növendék volt a tengerészetenél: Louis Menesclou — kinyitotta ajtáját s elutasítólág felett az asszonynak. A kutatásokat folytatták tovább. Délután 6 órákor midőn Menesclou vizért ment, meglátogatta Deu-éket s részvétell tudakozódott a gyermek sorsa iránt. Elhatározták kereszttul-kutatni az egész házat, s Menesclou asszony maga vezette Deu-né lakásába, s csodálkozva látta fiát már ilyen korán az ágyban, mikor rendszeren késő éjfélig szokott csavarogni a városban. Menesclou rosszullettét hozta föl okul, s midőn szobáját kikutatgatták, boszankodva kérte az asszonyokat, hogy hagyják őt nyugodni. Az éj minden újabb esemény nélkül mult el. A szomszédok azt utogták, hogy Louise Menesclou képes bármí gonosz tettere, s ezért elhatározták megfigyelni lépteit. Másnap szokása ellenére ismét otthon maradt, miért is egy kéményseprőt biztak meg, hogy ügyeljen rá a háztetőről. Az őrszem nemsokára azt jelenté, hogy Louis a padlás ablakán kibujva, vizes ruhát tergetett a tetőre; egy öreg asszony pedig azt beszélte, hogy midőn Louis ajtaja előtt elment, olyan csikorgó surlást hallott, minővel a mé-szárosok szoktak elvágni a lúst, darabolni a csontokat, s a szobából is valami hűspörkölés csapga érzett ki. Előhívták a rendőroket, kik beocsáttatást követeltek. Louis kinyitotta az ajtót, de a rendőrök megpillantására megdöbbenve hőkölvi vissza. Véron biztos megragadta Menesclout, ki kiakarta magát szabadítani szorításából, s dulakodásuk alatt két gümblőtyű kis karcsot ki kabátja alól. „Tehát ön megölte azt a kis lányt?“ — „Igen.“ — „Hogy jött e lány az ön szobájába?“ — „Tegnap az eső alatt behíttam, hogy mutatok neki valami játékszeret. A gyerek sirt, s én megfojtottam.“ — „Miért sirt a gyermek?“ — „Semmi valasz.“ — „Mit tett aztán?“ — „Főleltem ágyam derékaját, s a holttestet odarejtettem, hogy meg ne találják. Mihelyt szüleim ma reggel hazáról eltávoztak, zsebkésselme széljel akartam darabolni a testet. El akartam égetni...“ E vallomás alatt valami susterget a kályhában, a hol a szegény kis Louise fejét megtalálták már félgy elszenesedve. Menesclou a gyermek testét 35 darabba vágta széjjel. A ház előtt, hol e szörnyű eset történt, nagy néptömeg gyűlt össze, mely Menesclout agyon akarta lütni, s a rendőrök csak roppant erőfeszítéssel tudták kiszabadítani a nép dühétől.

— **Apróság.** Fialat házások beülnék a lóvonatu vasúti kocsi-ba. Ott csak egy úr van, az is a boldogok álmát aluszsza egy szögletben. A fiatal házaspár édeleg egymással, a feleség gyöngéden „eziezsukam, mókuskam“ stb. nevekkel illeti férjét. Az alvó utas is felébred erre: „Asszonyom, kérem, mondja mindjárt a férjének, hogy Noé bárkájá, hadd legyen már vége egyszer a sok beszélgetésnek.“ — X... , kisasszony igen fecsegő természetű. Egyszer rosszul érzi magát s orvost hívat. „Nincs semmi baja, mond az orvos, csak nyugalomra van szüksége.“ De kérem, orvos úr, nézze meg a nyelvemet.“ „Annak is“ végzi az orvos.

— **A „Tetemre hívás“** története ismétlődött Ausztráliában. Master Brace, alig 15 éves legényke ugyanis, mint Fitzroyból jelentik, beléseretett egy nálánál 3 évvel ifjabb lányba, miss Codes Rózába. A szerelmesek összeveszték s a leány tréfából azt mondta imádójának, hogy nem bánja, ha kivégezi is magát. A legény szerencsétlenségre komolyan vette a tréfát, szerzett magának egy üveg cyankálit, a mihez mint fényképész-segéd könnyen hozzáférhetett. A mérget bevette, és aztán imádottja lakása elé ment, hol nemsokára meghalt. Kézcsuklójára következő levél volt kötvő: „1880. márcz. 1. Kedves Rózám! Mikorra e levelet megkapod, parancsodat, hogy végezzem ki magam, híven végrehajtottam. Te gyűlöltél, én szerettelek. Híved a sirban is. Brace H.“

— **A ki a rovatlon halt meg.** Rákiesanban, egy határszéli stájer faluban élt egy fiatal asszony, Bathyány Spaur grófné, ki mint a sport szenvedélyes kedvelője volt ismeretes, s a nap jó részét lovagolva töltötte. Örövendes családi esemény, mely kilátásban állott, akadályozta ugyan némileg szenvedélye kielégítésében, s a vadászatot abba is hagyta, de a lovaglás csak úgy folytatta, mint azelőtt. Egy napon baleset érte, lebukott a lórol, a mi köré nem kis aggodalommal tölté el. Az aggodalom nem volt alaptalan. Mikor közeledett az óra, melyben a grófné egy új lénynek volt életet adandó, heves görcsrohamok szálltak meg, állapota egyre rosszabbra fordult, s végre az orvos a halált constatálta. Megtették a temetésre az előkészületeket. A grófné magas gyászruvatára fektették, s körülötto gyertyákat gyújtottak. Nehány órával a gyászruvat felállításá után borzasztó eset fordult elő. Éjjel volt. A grófné, a kinek teste csak meg volt merevedve, de az életszíkírat nem nélkülözte-hirtelen magához tért, s kísérletet tett, hogy bór, zasztó fekvőhelyéből kiszabadulhasson. E köz-

ben néhány gyertyát feldöntött, erőfeszítései azonban sikertelenek maradtak. A rémes helyzet és környezet oly borzalommal töltötte el, hogy mielőtt a szomszéd szobában virasztók segítségére siethettek volna, a görcsroham újra elfogta, s néhány pillanat alatt borzasztó kínok közt meghalt. — Ebből a halálból aztán nem volt többé ébredés.

KÖZGAZDASÁG.

(A z angol juhfajták) közül féléver tenyésztésre legalkalmasabbak egy német tenyésztő tapasztalatai szerint a shoutdowni, oxfordshirei és costwoldsi, melyek közül a helyi vagy piaci viszonyok szerint lehet választani. A kivitelre leginkább a costwoldsi és oxfordi fajta nagy testsúlya miatt ajánlatos. E két fajta azonban csak ott tenyészhet, hol bőven van számára táplálék, a shoutdowni kevesebb is beéri, és tenyésztése különösen nagy városok közelében ajánlatos, mert ismeretes, hogy e fajta kivér bányái a legizletesebb peesenyét szolgál tatják.

A juhfajták jövedelmzőségére vonatkozólag tett összehasonlító kísérletekből kitűnt, hogy 20 hét alatt hus- és gypajuban minden costwoldsi juh 6.2 shillinggel többet jövedelmezett, mint egy hampshirei, 5.3 shillingel többet mint egy sussexi, 4 shillinggel többet mint egy leicesteri és 2.8 shillinggel többet mint egy leicester-shouthdowni (oxfordshirei). Ez összehasonlítás könnyűvé teszi a keresztezésre használandó kosok megválasztását. Az angol juhfajták általában jó bő táplálékot igényelnek, és csakis ott tenyészhetnek, hol a földtelek meg vannak, de ez esetben bármely más juhfajtánál többet jövedelmzőnek

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1880

Ápril 21.

Magyar aranyjárdék	105.
Magyar vasúti kölcsön	125.25
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	82.25
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	98.30
Magyar kel. vasúti államköt., 1876. évi	86.50
Magyar nyeregművi-sorsjegyek-kölcsön	112.50
Magyar szőlőbirtokosnák váltási kötvény	92.25
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar földterherment. kötvény adóssággal	91.
Temes-bánati földterhermentési kötvény	91.50
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	91.
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	72.50
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Osztrák járdék papírbán	72.70
Osztrák járdék ezüstben	72.25
Osztrák járdék aranyban	88.80
860-iki államsorsjegyek	113.
Osztrák-magyar bankrészevény	840.
Magyar hitelbank-részevény	264.
Osztrák hitelintézet részevény	277.75
Észlét	—
Cs és kir. arany	556.
10. frankos arany	948.
Német bírodalmi márká	58.60
London (3 havi váltókért)	119.05

IDEGENEK KOLozsvÁRTT.

— Apr. 20-án. —

Nemzeti szálloda.

Szentkirályi birtokos Tordáról. Rácz Lajos kereskedő Bécsből. Hirsch S. Bpestről. Ujlaky kereskedő Bécsből. Weiner Izidor kereskedő Bécsből. Gáspár János N. Enyedről. Wechselsmann S. kereskedő Berlinből. Woydt J. Bécsből. Brullner Ferenc utazó Bpestről. Orbovos M. ügyvéd Sz.-Régenből. Emberi József Csik-Szeredéből. Lindner J. kereskedő Bécsből. Drechsler Gusztáv kereskedő Bécsből. Wadmoensky J. kereskedő Bécsből.

Biasini szálloda.

Bocsanati István N.-Váradról. Dragomán Kristóf Sz.-Régenből. Lukács János Sz.-Ujvárról. Nyárádi István Deésről. Mándel Lázár B.-Hunyadról. Horváth József N. Almásról. Pap Ágoston Sz.-Ujvárról. Petri Sándorné Ilyefalváról. Székely Jánosné D.-Szt.-Mártonról. Minkos Herman Laposról. Bodor Bertalan Sz.-Ujvárról Stanert József kereskedő. Buzsákos Tódor Mesősegről. Bánya Károly Sz.-Ujvárról. Tud Sámuel Bécsből. Várad Ákos színész M.-Vásárhelyről. Móra János Bpestről.

— Ápril 21. —

Hungária szálloda.

Pallos Richard Bécsből. Resch Adolf Bukarestből. Paulin A. utazó Szegedről. Pál Gyula Budapestről.

Gyenes László javára.

Nemzeti színház.

Bérlet 181-ik szám.
Kolosvárt, esültörtök 1880. ápril 22.
II. Rákóczi Ferenc fogsága.
Eredeti dráma 5 felv. Irta Szigligeti Ede.

Holnap: Ditróiné mint vendég

CSÓK.

Dóczy remek vigjátéka.

Kezdeté 7 órákor. Vége 10-ór.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTÉR.*)

Kaufman és Simon uraknak Hamburgban a mai lapban levő hirdetésére különösen felhivatik a figyelem. Eredeti sorsjegyekről van itt szó egy gazdag főnyereményekkel ellátott kisoroláshoz, melyről feltehetni, hogy e vidéken is élénk részvételre számíthat.

E vállalat megérdemli a teljes bizalmat, mivel a legjobb állami biztosítás van felajánlva, s a fennevezett ház is szigorú megbízhatósága, s számos nyeregművi kifizetése által mindenféle ismeretes.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi felelősséget sem vállal a szerk.

LEGUJABB IZLES SZERINT ÖNTÖTT BETŰVEL

elvégez helybeli és vidéki megrendelésekre mindennemű nyomdai munkákat,

Folyó-, röpiratokat, rovatos iveket, körleveleket, alapszabályokat, gyászjelentéseket, névjegyeket, bolti árjegyzékeket, árucikk-borítékokat, számlákat, baroműtleveleket, vásárcédulákat,

báli meghívókat, tánczrendeket,

mindennemű hivatalos nyomtatványokat

a papírnak gyári áron való számítása és szorosan véve csak a munkadíj hozzászámításával.

(30) 4—*

Nyomdahelyiség: FÖTÉR, 4. SZÁM.

Pontosság, izlés, olcsóság! a jelszavunk.

Eladó ház.

Nagybuza-utcában 15. szám alatti jó karban levő kőház, mely áll: 6 szoba, 1 konyha és pincéből, igen olcsó árban eladó.

Értekezhetni ügyvéd Dobál Antalnál Kolozsvárt. (174) 3—3

HIRDETMEŊY.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium az 1880 évi mártius hó 26-án kelt 4588 számú rendeletével a Héjjasfalva-Csikgyimesi államút 30 hatnyolezad — 31 háromnyolezad szakaszán lévő 148.150 és 152. sz. áttere. szek újból építését, 28 $\frac{4-6}{8}$ mf. között levő 114.115. és 117. hidak helyreállítását és 28 $\frac{1-2}{8}$ 29 $\frac{6-7}{8}$ közt 106. d. kerékvető beállítását 1287 ft 48 kr. erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1880. évi május hó 10-ik napján reggeli 10 órára az Udvarhelymegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bányapénzzel ellátott zárt-ajánlataikat a kitért nap reggeli 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiával inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szoban forgó munkálataira vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, napokint megtekinthetők. (172) 3—3

Kelt Sz.-Udvarhelyen, 1880. ápril 15-én.

RAISZ EDE, kir. főmérnök.

Szám 1015.—1880.

Pályázat körorvosi állomásra.

Udvarhelymegye XI-ik orvosi körében, melyhez tartoznak M. Hermány, Kis-Bacson, Bibarczfalva, Füle, Bardocz, Olosztelek, Száldobos, Vargyas és Felső-Rákos községek — a körorvosi állomásra ezzel pályázat nyitattik.

Pályázhatnak csak orvostudorok, és az okmányolt folyamodványok 1880. május 30-ig a homoródi járás szolgabírói hivatalhoz beadandók.

Az orvos lakása Baróth község. Rendes fizetése a községektől 400 ft és 50 ft szállásbér évenként. Ehez járul a füléi vasgyár által felajánlott évi 200 ft, és a köpeczi közsébányától felajánlott 200 ft évi illetmény — félévi előleges felmondás fenhagyása mellett, — mely utóbbi két illetményért köteles hetenként egyszer hivatalból megjelenni az irt gyár- és bányánál, és gyógykezeltetni a munkásokat Magán gyógykezelésnél az orvos illetménye a körhöz tartozó egyénekre nézve következőleg szabályoztatott:

Egy rendelvénny helyben 20 kr. A kör valamely községébe kiszállás, egy látogatás 1 ft és fuvar vagy fuvardíj 13 kr. pr kilometer. O k l á n d, 1880. április 15-én. 3—3 (170) JAKAB GYULA, szolgabíró.

KEREKES JÓZSEF
ASZTALOS MESTER

tisztelettel tudaja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy egészen újan berendezett (178) 1—3

BUTOR-RAKTÁRT
NYITOTT,

a hol jó és száraz anyagból készült BUTOR - DARABOK, szóval minden az asztalos-iparághoz tartozó C Z I K K E K jutányos áron kaphatók.

TOVÁBBÁ MINDENMŰ
butor- és épületmunkákat, helyben mint vidékre felvállal s rövid idő alatt száraz anyagból pontosan és jutányosan készít. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.

Hirdetmény.

A nagyselyki vasúti állomás mellett Hidegvíz községben és határán eladó egy fekvő birtok, mely áll egy 3 hold kiterjedésű épületes cunialis belső telek és két kis szellő telekből, 20 hold szántó, 8 hold kaszáló, 2 hold szőlő és 33 hold erdőből és 10 senio után esedékes regaleból. — Értekezhetni tulajdonos Boér Alberttel Baróthon, vagy levél által Jakab Gyula mint meghatalmazottal Oklándon. (171) 3—3

Vízgyógyászati jelentés.

A 16 év óta fennálló „kolozsvári vízgyógyintézet” alóli vezetése alatt s Dr. Szombathelyi József ur közreműködése mellett f. év máj. 1-ső napján a „Diana-fürdő” helyiségében újlag megnyitattik.

Fekvése igen kedvező, a sétátér közvetlen-közlelésben kitűnően egészséges tájon; víze kitűnő s igen kedvelt. Az intézet kényelmesen berendezett, s a vízgyógyászat szabályai szerint elészterően s teljesen felszerelt; az élelmezés vízgyógyászati s izletes; a gyógyítás kiváló gond, buzgalom s pontossággal vezetetik.

Gyógy-eszközök: 1. Priessniezi víz-gyógymód. 2. Az egyesített Schroth Priessniezi gyógymód. 3. Ágygőzfürdők. 4. Napfürdők.

Az intézetben alaposan s legfőbbesőbb sikerrel gyógyítottak: idegrendszert bántalmak u. m. idegesség, szélhűdés, gyengeségi állapotok, vidtáncz, szédülés, magömlés; V é r b a j o k: görvény, (serophula) syphilis, higanykór, közhvény, csusz, sápkór, vérszegénység különféle vértörölások nemes testrészek felé. emésztési s ideg- gyomor bajok, bélgyengeség, mellbetegségek, allasi vérpan-gások, váltóláz, aranyér, vese s hólyagbajok, tisztulási zavarok, szem és bőrbajok, ajánlatik továbbá a test megedzésére s körhajlamok leküzdésére. Ugyanczen bajok továbbá heveny (acut) betegségeknek a fentebbi gyógymódok szerinti házi gyógykezelése céljából értekezhetni velem d. u. 2—4-ig.

Ily módon kezelt betegemnek fürdőszolgáimat (nőket is) a házhoz küldöm, a kik kötelmeiket gyógyrendeléseim szerint teljesítik. (137) 4—6

Az árak mérsékelték. Felvétél az intézetben naponként d. e. 5—8-ig d. u. 4—7-ig vagy levél által

Kolozsvárt, 1880. ápril hóban.

Velis Simon,
természeti (viz) gyógyász, orvos, sebész, szülész és szemész. A „kolozsvári vízgyógyintézet” gyógyászati vezetője Páris utca 18. szám.

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat!!!
400.000 R. márka

főnyereményt ígér kedvező esetben a legujabb nagy pénz-sorsjáték, mely a magas kormány által jóváhagyatott és biztosított.

Ez a újabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 45.200 nyereménynek kell bizon tör-ténni, ezek között vannak főnyeremények esetleges 400.000 r. márka illetőleg

1 nyeremény 250.000 márkával.	1 nyeremény 12.000 márkával.
1 „ 150.000 „	24 „ 10.000 „
1 „ 100.000 „	4 „ 8.000 „
1 „ 60.000 „	52 „ 5.000 „
1 „ 50.000 „	68 „ 3.000 „
2 „ 40.000 „	214 „ 2.000 „
2 „ 30.000 „	531 „ 1.000 „
5 „ 25.000 „	673 „ 500 „
2 „ 20.000 „	950 „ 300 „
12 „ 15.000 „	25.150 „ 133 „ stb.

A nyereményhúzások tervszerűen hivatalosan meg vannak állapítva. Eme nagy s az állam által biztosított pénzsorsjáték legközelebbi nyere-ményhúzásaira

1 egész eredeti sorsjegy ára csak 6 márka vagy $3\frac{1}{2}$ o. é. ft b. l. 1 fél „ „ „ „ 3 „ „ $1\frac{1}{2}$ „ „ „ 1 negyed „ „ „ „ $\frac{1}{2}$ „ „ „ 90 kr. „

Mindenemű megbízások, a pénz beküldése postautoni fizetés vagy az összeg utánvétele mellett a legelkülsőrebbben teljesítettnek, mindenki az állam ezimerével ellátott eredeti sorsjegyet töltik saját kezébe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltek, s minden húzás után érdekelt feleinknek felhívás nélkül megküldjük a hivatalos húzási lajstromot.

A kifizetések mindig pontosan s az állam jóállása mellett történnek, s egyenes bekltdés vagy az érdekelt kívánatára összeköttetéseinknél fogva Osz-trák-Magyarhonban minden nagyobb pénzpiaczon teljesítettetik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, többek között 250.000, 225 ezer, 150.000, 80.000, 60.000, 40.000 stb. márkásokat.

Egy ily a legsolidabb alapokra fektetett vállalatnál előreláthatólag min-denütt a legelkébb részvétre lehet bizon számítani, s ez oknál fogva kérnök, hogy minden megbízásoknak eleget tehetni képesek lehessünk, hozzánk a meg-rendeléseket minél előbb, mindenestre pedig folyó évi május 15-ig be-küldeni.

Kaufmann és Simon
bank- és váltóüzlete Hamburgban.

Mindenemű államkötvények, vasúti részvények és hitelsorsjegyek bevásárlása és eladása.

U. i. Ezennel köszönetünket nyilvánítjuk, a régebbi idők óta megajándé-kozott bizalomért, s midőn eme újabb sorsjáték kezdetével a részvétre fel-hívnök, ezentul is igyekezni fogunk, állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgá-latás által, igen tisztelt érdekelt feleink teljes megedését kiérdemelhetni.

A fentebbiek.

Közgyűlés.

Az első erdélyi baláni rézbánya-társulat évi rendes közgyűlése az alapszabályok 20. §. értelmében f. év május hó 19-én délután 3 órakor fog Nagy-Szebenben megtartatni.

3—3 T Á R G Y A I: (169)

1. Igazgatási jelentés.
2. Az 1879-ik évi forgalom és mérleg közzététele.
3. Kezelési tőke biztosítása.
4. Az egyes társtagokra eső jutalék-részek megállapítása a bánya tulajdonát illetőleg, és az ezen jutalékrészeknek megfelelő kö-telezettség a szükséges kezelési tőke beszerzésére.

Tisztelettel felkérjük a közgyűlésen személyesen megjelenni, vagy felhatalmazottja által magát helyettesíteni.

Kelt Nagy-Szeben, ápril 2-án 1880.

Az ideiglenes bizottság.

Törpényi János
vaskereskedésebe
Maros-Vásárhelytt

kerestetik egy jó ajánlatokkal és modorral bíró segéd, ki a vas és szerszám szakmában tökéletesen jártas és szakismereténél fogva fő-nökét — jelen nem létekor — az üzletben méltóan tudja képviselni.

A magyar, német és román nyelv bírása — a két elsőt írásban is — egyik feltétel.

Csakis olyanok, kik ezen feltételeknek megfelelni képesek, ajánl-ják magokat!

A belépés azonnal is megtörténhetik. 3—4 (165)

Börzse-műveletek
pontosan végezve

„LEITHA” bankház által Bécsben Heidenschuss Nr. 1. nyereséggel a) korlátolt veszteség mellett (jutalom 10—30 ft. 5000 ft. effectualításra a la hausse vagy baisse műveleteknél; és pedig: b) ha az árfolyam hág vagy száll (Stellgeschäfte); c) Depot-tartással a míg az effectualítások haszonnal ér-tékesíthetők.

Speculatio bevérsárlások gyorsan és titokban.
Társas-üzletek (csak 15—40 ft fedezettel 1000 ft effectualításra.)
Provisio csak 50 kr.

Ezen keretekben, általunk bevezetett, s nagyon kedvelté lett módon teljesítünk minden megbízást az árfolyamra jegyzett effectualításokra.

Nines szükség készpénzfedezetre.

BIZTOSÍTÁSA A CS. K. OSZTRÁK-MAGYAR állami-, magán- és külföldi sorsjegyeknek a legkisebb nyeremény megnyerésének elvesztése előtt.

Jutalom egész évre 15 krtól felfelé.
Biztosítás 500 ft a legkisebb nyeremény megnye-rése mellett.

Ezen, a sorsjegyvásárlókra és tulajdonosokra, takarékoskodó emberekre és tőkepénzesekre nézve szerfelett fontos intézmény, melynek alapítása a saját és közönség részéről osztatlan elismerésben részesült, gazdasági szempontból is becsülendő, s utalunk e tekintetben a kimerítő tervezet határozmányaira.

Informatiókat losokról, értékpapírokról és pénzügyi viszonyok-ról mindenki számára ingyen és bérmentesen ad a „Leitha” a közgazdasági érdekek közlönye. A példányok mindenfelé bér-mentesen mennek. A „Visszapótlása minden nagyobb kiadásnak és veszteség-nek” stb. valamint a „Sorstársaságokról” (kelengyéről, özvegyek-, szülők- és gyermekekről való gondoskodás) című cikksorozatokra különösen figyelmeztetünk mindenkit. (178) 1—6

Cs. k. állami-, magán- és kül-földi sorsjegyek cs. k. osz-trák-magyar járadékok.

56 féle combinatióban a legjobb elhelyezkedési mód takarékoskodókra nézve.

a) napi árfolyamon,
b) egyenként vagy csoportban,
c) mérsékelt fizetésekkel és depot-ban tar-tással a bankamatlában,
d) csekély havi törlesztések mellett.

Különös gond a vidéki megrendelésekre, valamint minden, a vál-tóüzletbe vágó megbízásokra. Tervezetek, tarifák, stb. készségesen (bérmentve és ingyen) megküldetnek. — Solid firmáknak képviselete van.